

— רבי יוסי היא.

איזהו חוררו הקבוע?

דתניא: לבן ונכנס בשחור, שחור ונכנס בלבן, הרי זה מום. דברי רבי מאיר.

כל ששהה החוררו בעין שמונים יום.

רבי יוסי אומר: לבן ונכנס בשחור הרי זה מום. שחור ונכנס בלבן אינו מום. שאין מומיין של עין בלבן אלא בשחור בלבד.

רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר: בודקין אותו, את הבכור שיש לו בעינו חוררו, ג' פעמים בתוך שמונים יום. דהיינו כל עשרים ושבעה יום, ואם ביום העשרים ושבע לא נמצא בו החוררו הרי אף שחזר אחר כך אינו מום קבוע עד שישנה עשרים יום רצופים. ואם לא בדקוהו ג' פעמים, הרי אף אם נמצא בו ביום השמונים, אינו מום דשמה בינתיים הלך וחזר.

אמר רב: מאי טעמא דרבי יוסי?

דכתיב: "יצא מחלב עינבמו" — יצא רשע לתרבות רעה מרוב שומן שבעינו. ושומן העין הוא הלבן שבו, הרי ד"תרבא דעינא" הוא דאיקרי הלבן, שאינו נקרא אלא "שומן העין", אבל "עינמו" סתמא לא איקרי כי סתם עין הוא השחור שבה.

ואלו הן מים הקבועין? במה יודעים שהמים הם קבועים?

ורבי מאיר שפוסל אפילו בשחור הנכנס ללבן — מאי טעמא?

מאכילים אותו אוכל [כפי שיתבאר] לרפואה, ובודקין, שאם לא נרפא הרי זה מום קבוע.

כיצד?

אמר רבא: מה הוא לשון "תבלול"? דבר המבלבל את העינים, שמערב את השחור והלבן. והרי אף כשהשחור נכנס בלבן הרי הם מעורבים.

אכל לרפואה תבן ומספוא לח הגדל בחדש ניסן, ויבש הגדל בתשרי — של גשמים, שגדלו התבן והמספוא בשדה המסתפקת ממי גשמים, ואכל משניהם יחד.

מתניתין:

או אכל ביחד לח ויבש — של שלחין, שגדלו בשדה שצריכים להשקותה.

וכאן המשנה מלמדת מומים נוספים שבעין. חוררו, חולי שיש בעין כמין טיפות לבנות.

אם לא הועיל לו לרפאותו הרי זה מום קבוע⁽¹⁵⁾.

וחמים, שעינו דולפת מים תדיר —

ואם אכל היבש ואחר כך אכל הלח, ולא נתרפא — אינו מום. והיינו שאין זה וודאי שזה מום קבוע דאין זו דרך רפואתו, עד שיאכל היבש אחר הלח ולא יתרפא.

הקבועים, שהם קבועים בעין [החוררו או המים] — הרי זה מום.

קבועים אם לאו, אבל רפואה גמורה יכולה להעביר מום קבוע. וסבירא להו לתוס' דבעינן

15. ובתוס' לקמן ל"ח,ב' ד"ה וסימניך כתבו דאין זו רפואה ממש אלא בדיקה ונסיון אם הם